

عنوان مقاله:

مطالعه تزیینات نما و سردر خانه های تاریخی دوران قاجار و پهلوی

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 8، شماره 28 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

علیرضا شیخی - استادیار و هیئت علمی گروه صنایع دستی، دانشکده هنرهای کاربردی، دانشگاه هنر، شهرتهران، ایران

منیره نجاری - کارشناسی صنایع دستی موسسه آموزش عالی فردوس - شهر مشهد

خلاصه مقاله:

هویت ملی و فرهنگی مردم ایران از قدیم الایام بر وجوه زندگی ایشان نمایان بوده که از موارد بارز آن می توان به تزیینات وابسته به معماری اشاره داشت. این عرصه تجلی گاه اندیشه ها و افکار افراد ساکن در این بوم و اقلیم بوده است. خانه های شهرستان مشهد به عنوان مفر مذهبی ایران، نمونه بارزی از این دست است. مقاله حاضر قصد دارد بازشناسی تزیینات وابسته به معماری در خانه های محله های قدیمی این شهر در دوره قاجار و پهلوی را هدف قرار دهد و در پی پاسخ بدین سوال است که کتیبه و نقش استفاده شده در تزیینات وابسته به معماری خانه های عصر قاجار و پهلوی مشهد، چه فرم و مفهومی دارند؟ رویکرد پژوهش کیفی بوده و در بیان و تفسیر موضوع از روش توصیفی و تحلیلی بهره برده است. لذا انواع کتیبه ها و نقوش را دسته بندی فرمی و محتوایی نموده که اساس کار بر مبنای اطلاعات میدانی و عکاسی و البته مطالعات کتابخانه ای می باشد. یافته ها حاکی از آن هستند که هنرمندان کاشی کار، گچ بر و حجار این خطه از ایران، علیرغم ورود فرنگی مآبی از دوره قاجار و شدت گرفتن آن در دوره پهلوی، ریشه ایرانی - اسلامی را از یاد نبرده و همواره خانه ها را مامنی برای ساکنان آن در نظر گرفته اند که طبق آیین مسلمانی جز با یاد خداوند متعال امکان پذیر نیست. ورودی خانه ها با کلام الهی مزین شده و نمای ساختمان ها، فضایی بهشت گونه با نقش مایه ها و آیات قرآنی، اسامی ائمه و اشعار ارائه داده اند. این دو هم برای ساکنان و هم برای رهگذران همواره نام و یاد خدا را ارزانی داشته و فتح و گشایش در امور روزمره را موجب شده است. واژه های کلیدی: قاجار و پهلوی، مشهد، نما و سردر خانه، آرایه.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2030382>

